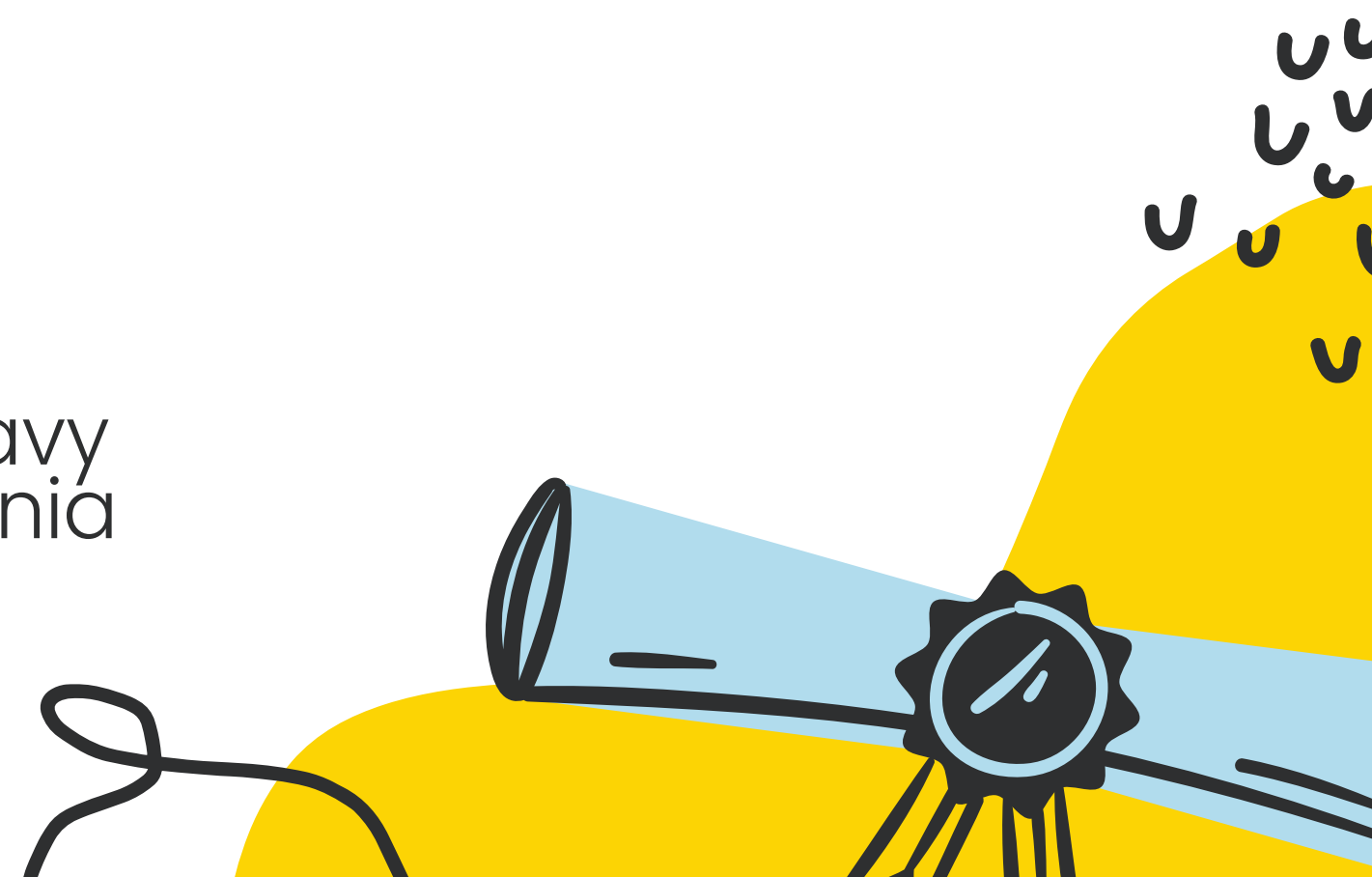

mžp a sažp zelená infraštruktúra
v sídlach miest 27_4_2021

využitie brownfieldov pre tvorbu zelenej infraštruktúry v Bratislave

Metropolitný inštitút Bratislavy
Sekcia územného plánovania

obsah prezentácie

úvod

pojem brownfield, degradovaný ekosystém
výsledky štúdie

dáta z mapovania vegetácie v Bratislave

prvé prekvapenie

v Bratislave máme stále produkčné plochy,
bude sa produkcia bio ovovcia a zeleniny
realizovať na brownfielde?

diskusia

dáta

urbanistická štúdia brownfieldy na území hlavného mesta
Bratislavy

Inventarizácia a evidencia degradovaných ekosystémov
mapovanie a hodnotenie sídelnej vegetácie

register brownfieldov na území hlavného mesta
Bratislava
schválený v roku 2021
spracovaný na Oddelení územného plánovania,
Magistrát Bratislava
preukázal rozsah problému v meste
v počte 131 lokalít

register degradovaných systémov
Inventarizácia a evidencia degradovaných
ekosystémov v meste Bratislava
rok 2018
spracovaný Slovenskou agentúrou životného
prostredia, Žilina
rozsah problému na území mesta
v počte 51 lokalít

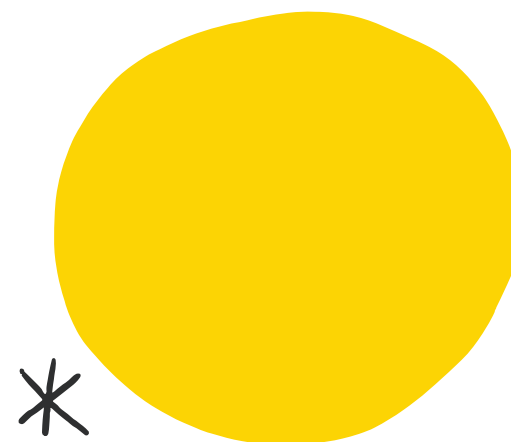
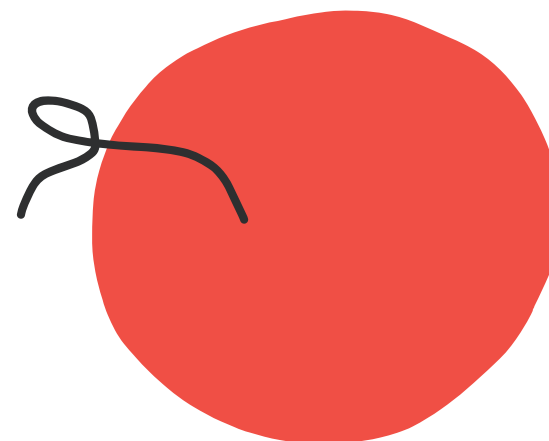
mapovanie a hodnotenie sídelnej vegetácie
Bratislava
Identifikácia a klasifikácia areálov vegetácie na
území Bratislavy s využitím satelitných dát
Sentinel 2-A
rok 2019
spracovaný Geografickým ústavom SAV,
Bratislava

čo je to?

klasifikácia vegetácie v brownfielde

**je to formácia
neudržiavanej
ruđerálnej
vegetácie v rôznych
sukcesných
štádiách**

brownfield

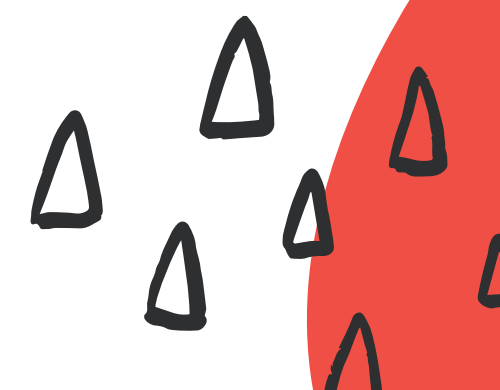
opustené, nevyužívané územie aspoň 2 roky,
na výmere najmenej 0,5 ha
kde skončila ekonomická aktivita,
s predpokladanou ekologickou záťažou,
územie poznačené stavbou, s nutnosťou určitej
intervencie pre úspešnú obnovu

degradovaný ekosystém

územie, ktoré má prírodný charakter a kde
vplyvom človeka došlo ku zásadným zmenám
prírodných spoločenstiev, resp. k deštrukcii
cieľového ekosystému (napr. zdevastovaný
park, skanalizovaný vodný tok a pod.) a prestali
plniť svoju pôvodnú funkciu. Medzi hlavné znaky
patrí zdegradovaná pôda, výskyt invázných
druhov rastlín, navážky a skládky odpadov.

mestská džungľa

nezastavaná časť mesta, ktorá nemá jasný
charakter ani využitie. Obyvatelia ju často
vnímajú ako neudržiavanú, nebezpečnú a málo
prestupnú územie (definícia z Metropolitného
plánu, Praha)

modrá infraštruktúra

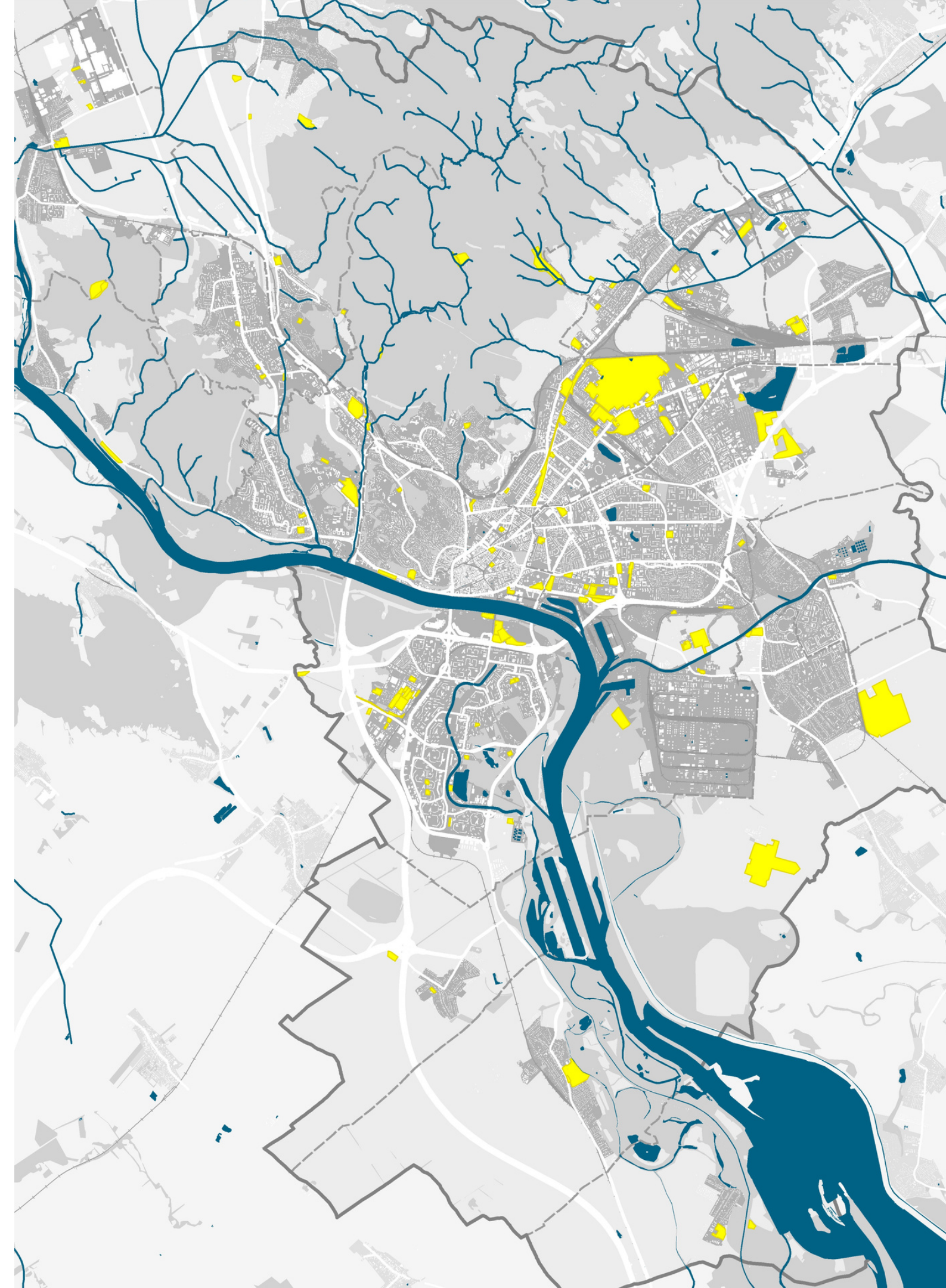
brownfieldy nad 0,5 ha

vodné toky

vodné plochy

zelená infraštruktúra

štátna ochrana prírody, Európska ochrana prírody
Natura 2000

brownfieldy nad 0,5 ha

CHVÚ Chránené vtáčie územia Natura2000

ÚEV Územia európskeho významu Natura2000

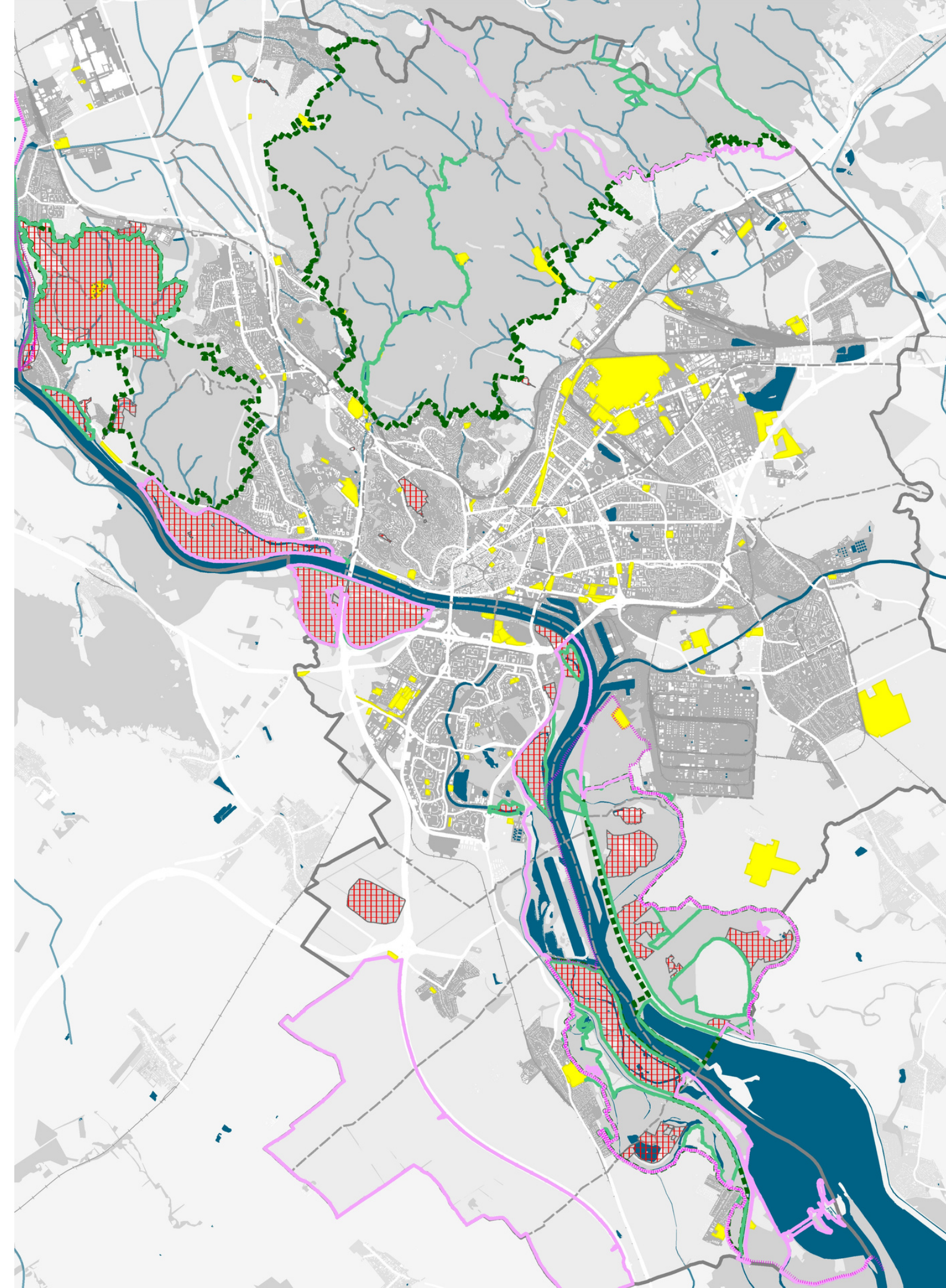
Ramsarské lokality - Mokrade

CHKO Chránená krajinná oblasť

MCHU Maloplošné chránené územia

zelená infraštruktúra

územný systém ekologickej stability

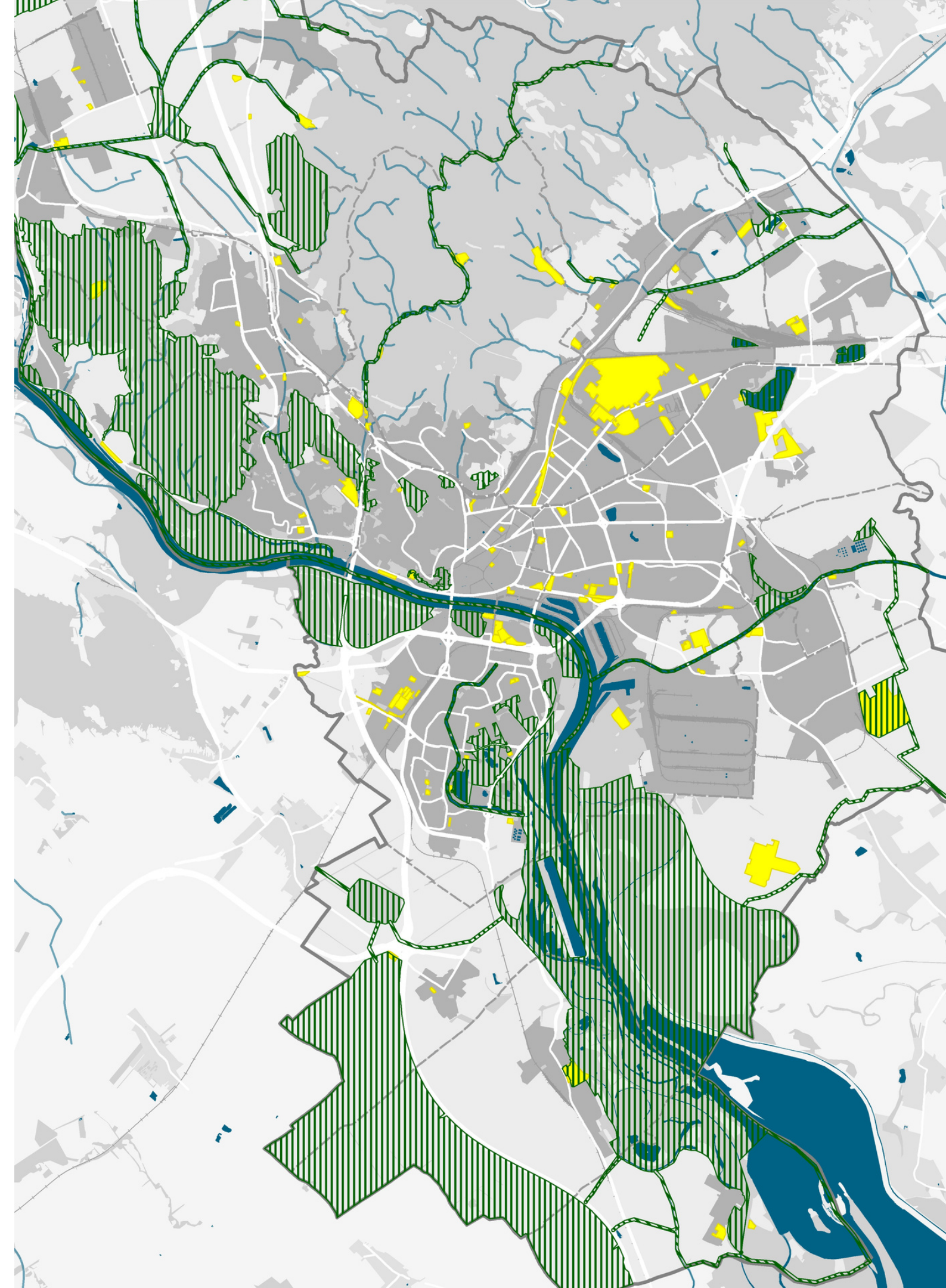
brownfieldy nad 0,5 ha

Biocentrum

Biokoridor

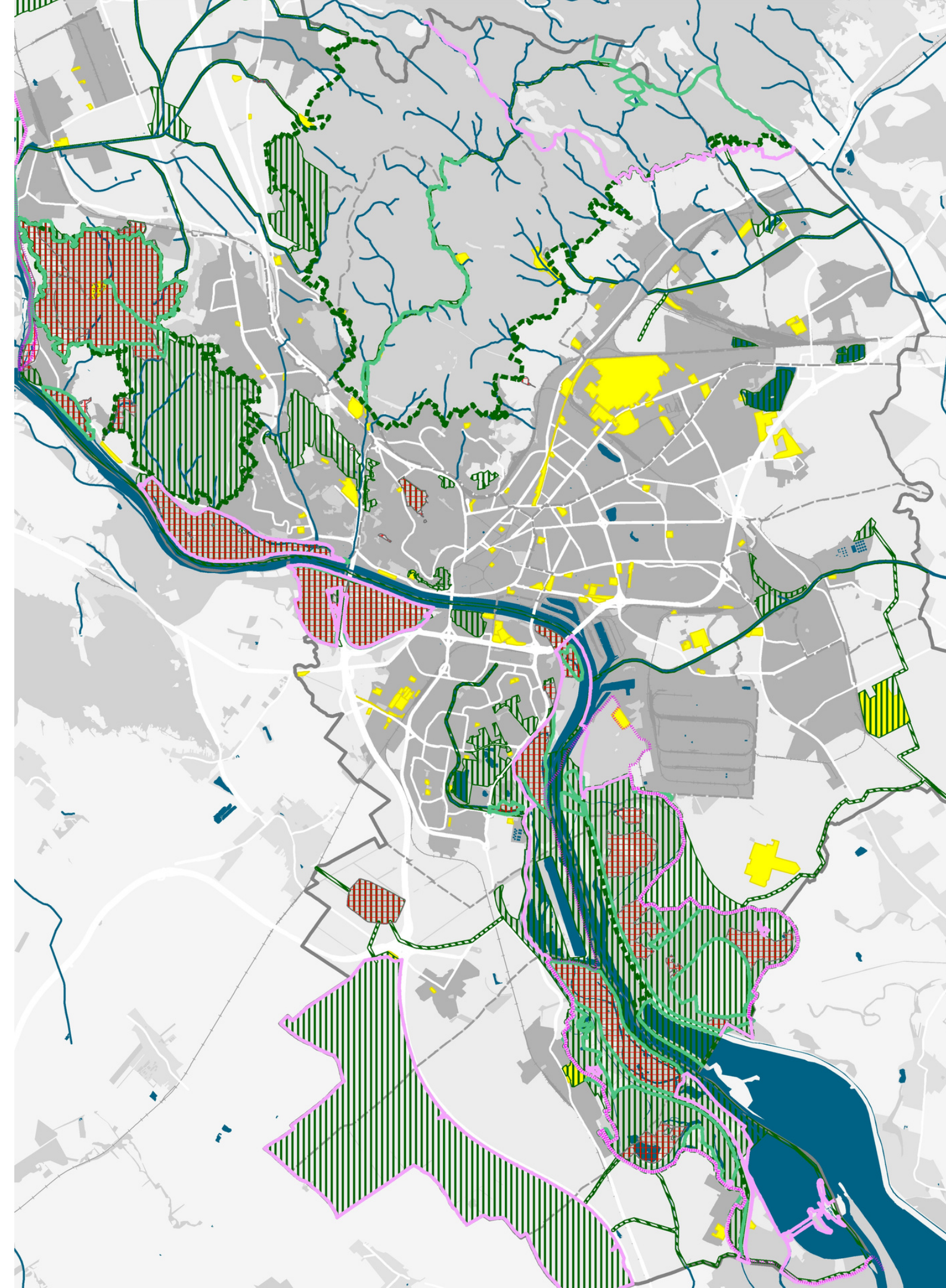

zelená infraštruktúra

vizualizácia modrej infraštruktúry, štátnej ochrany prírody, Európskej ochrany prírody Natura 2000 a systému ekologickej stability

brownfieldy nad 0,5 ha

**Vďaka prvkom zeleno-
modrej infraštruktúry sú
mestá udržateľné, odolné
a odolné voči podnebiu.**

zelená infraštruktúra

produkčné plochy v urbánnom prostredí

brownfieldy nad 0,5 ha

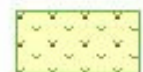
Záhradkárske osady - funkcia 1203

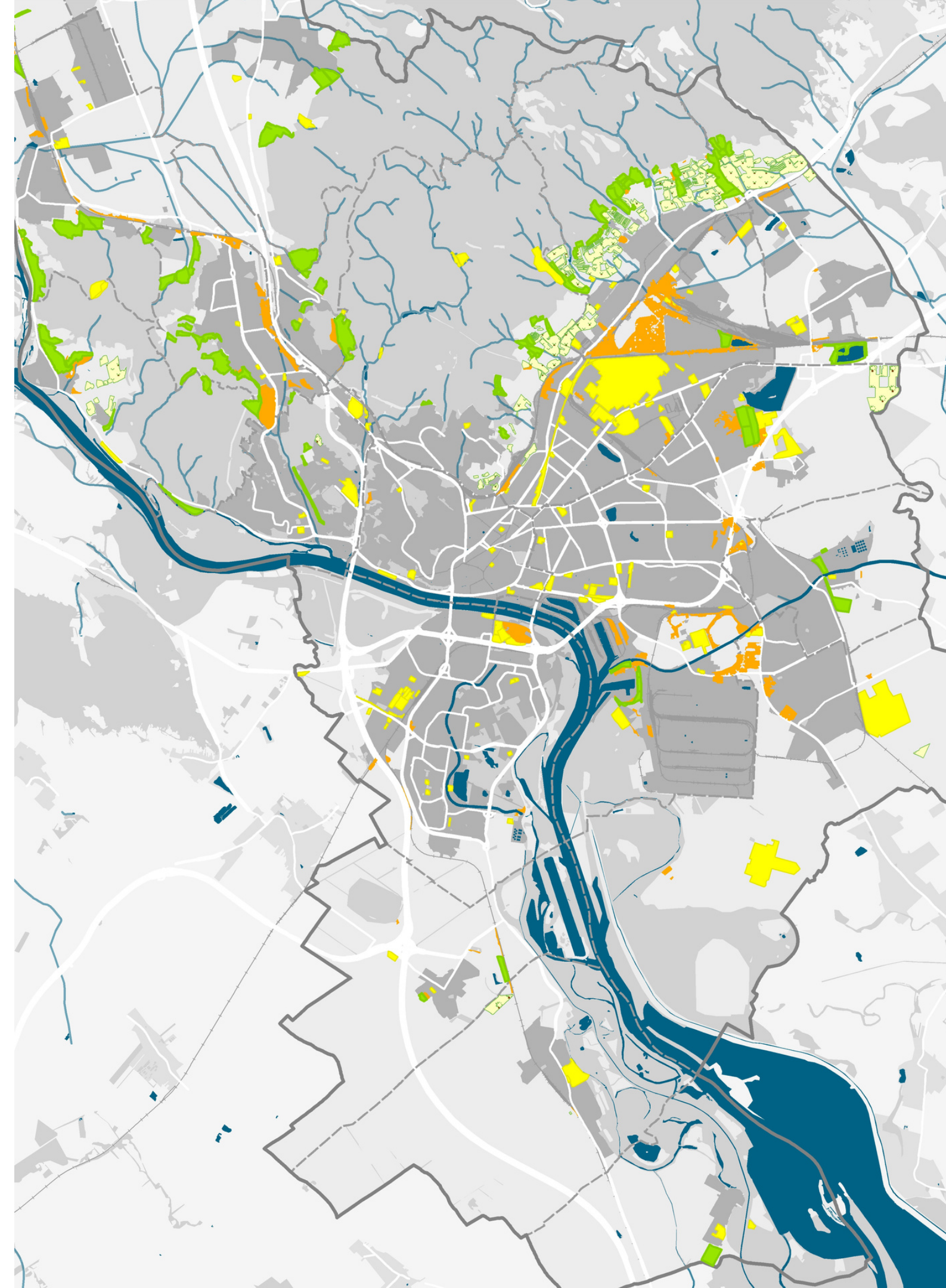
Vegetácia záhradkárskych a chatových lokalít

Sady

Vinice

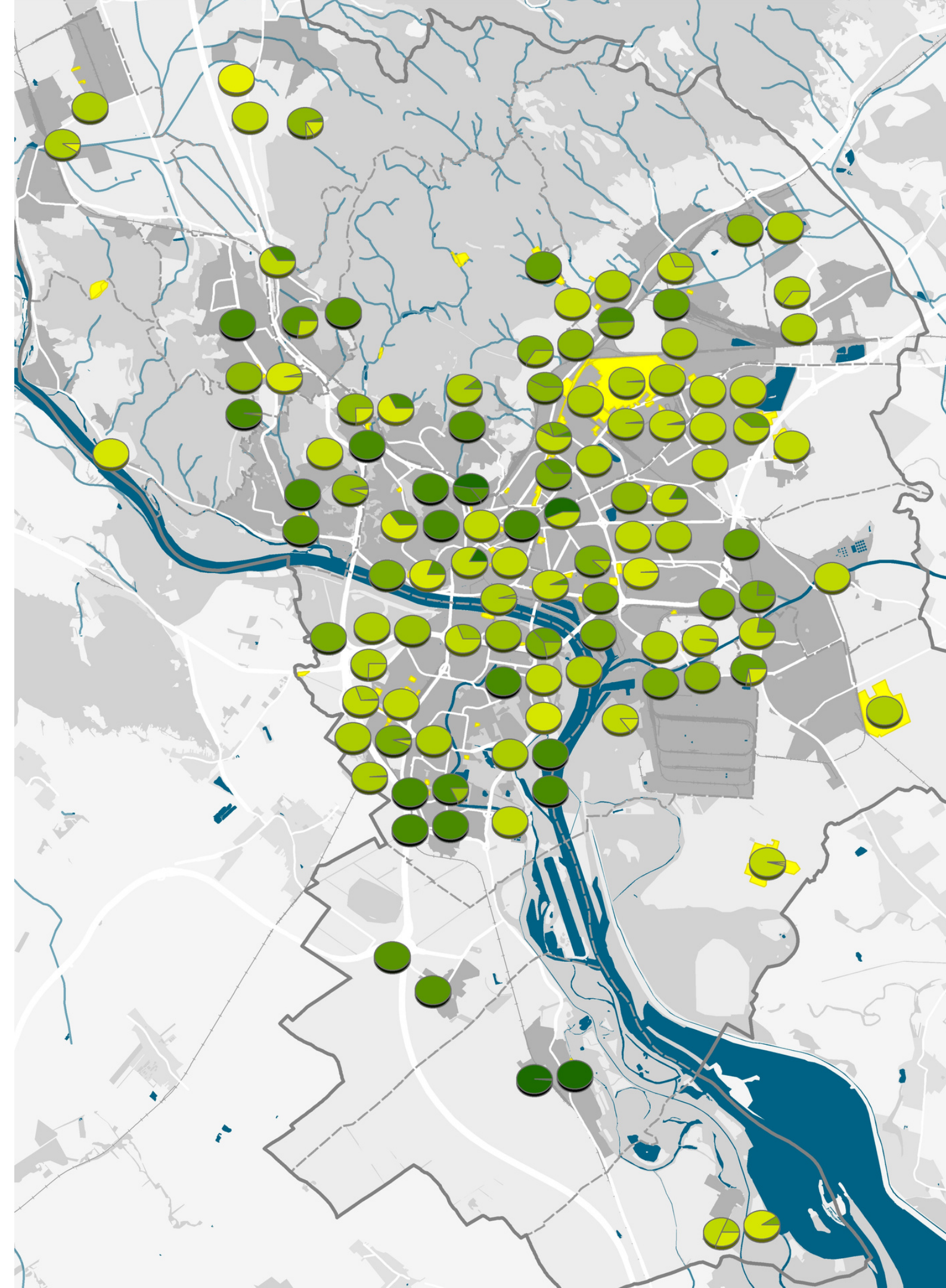
zelená infraštruktúra

vizualizácia distribúcie tried areálov vegetácie na území Bratislavy pre účely porovnania v areáloch identifikovaných brownfieldov

brownfieldy nad 0,5 ha

- Parky
- Zoologické záhrady
- Cintoríny
- Sídlisková vegetácia
- Vegetácia pri rodinných domoch
- Vegetácia záhradkárskych a chatových lokalít
- Sprievodná vegetácia dopravných komunikácií
- Vegetácia areálov občianskej vybavenosti
- Vegetácia športových a rekreačných areálov
- Vyhradená vegetácia
- Ruderálna vegetácia
- Lesy a lesoparky
- Nelesná drevinová vegetácia
- Orná pôda

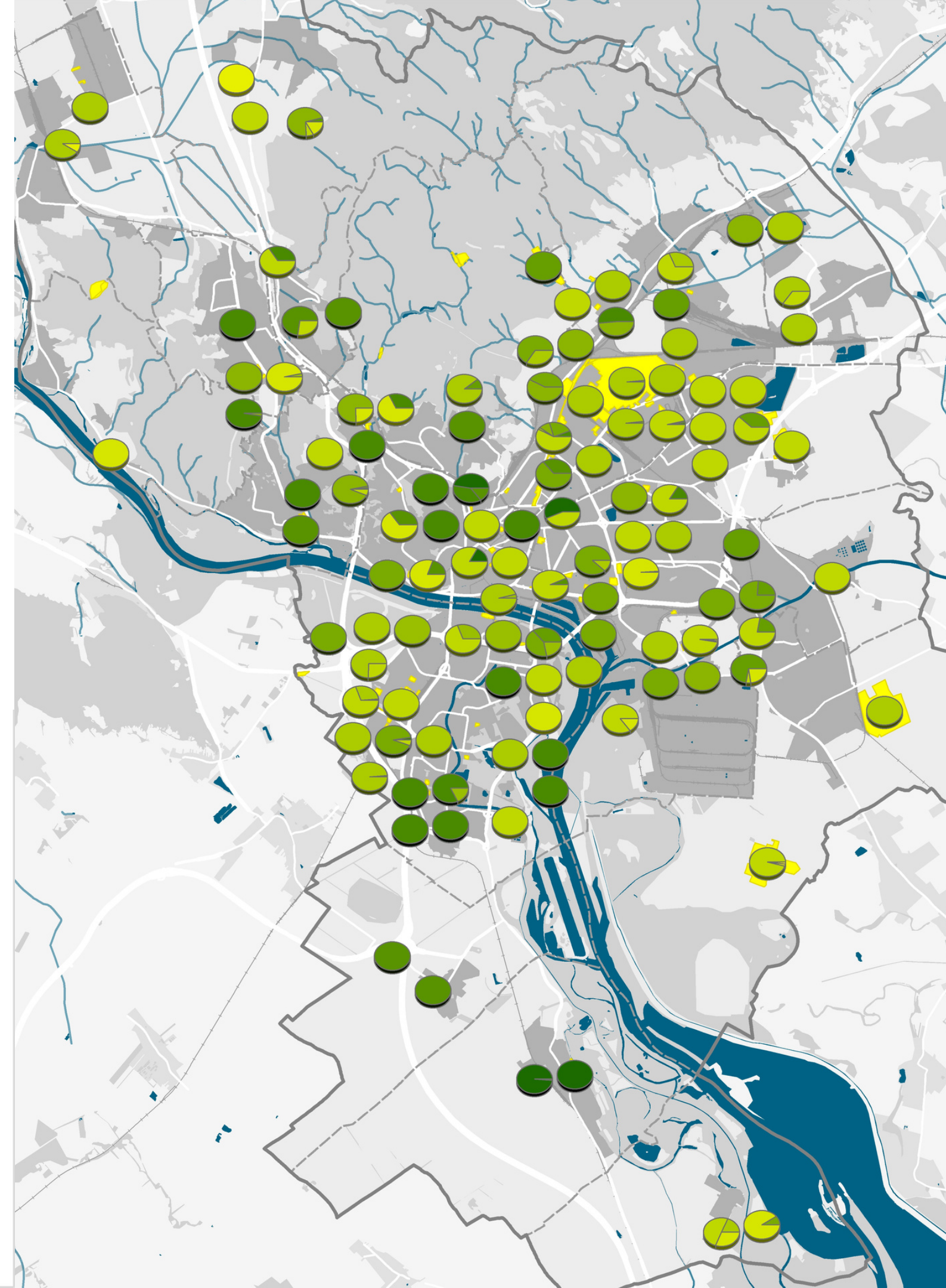
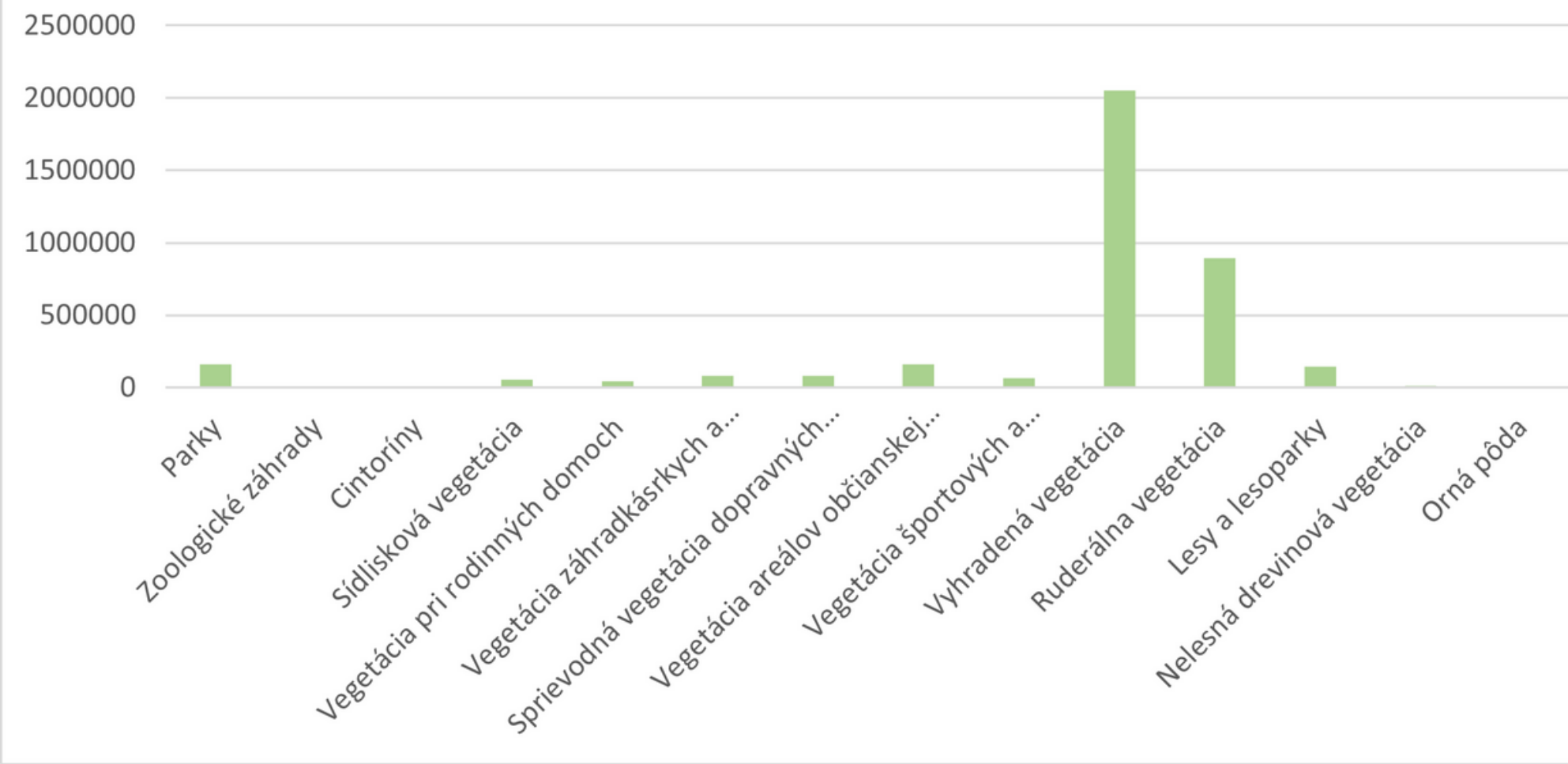

zelená infraštruktúra

vizualizácia distribúcie tried vegetácie na území Bratislavy pre účely porovnania ich zastúpenia v územiach brownfieldov

graf:
zastúpenie tried vegetácie na území brownfieldov v m2

parky v brownfieldoch

celkom výmera 16,26 ha

BF_25 Opustený park, Žabotova 5, Staré mesto

výmera 0,24 ha

BF_168 Pradiareň, Trnavská cesta 6, Ružinov

výmera 0,72 ha

BF_186 Tyršovo nábrežie, Tyršovo nábrežie, Petržalka

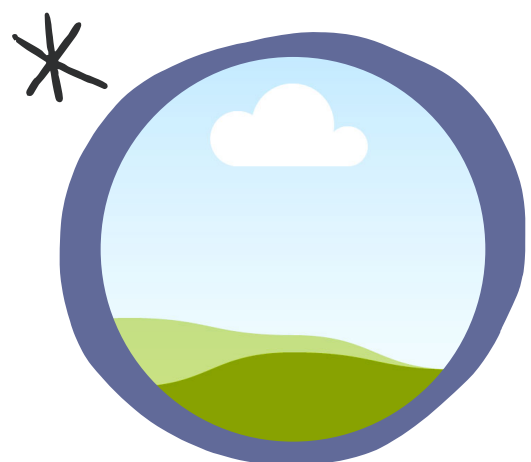
výmera 0,03 ha

BF_252 Kaštieľ a park Rusovce, Maďarská ul, Rusovce

výmera 14,58 ha

BF_260 Čeladník, Balkánska 64, Rusovce

výmera 0,70 ha

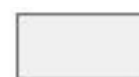
environmentálna záťaž

vizualizácia environmentálnej záťaže v brownfieldoch
percentuálne zastúpenie vyjadrené v prepočte na celkovú výmeru

územia so záťažou tvoria 27,18% z celkovej výmery brownfieldov

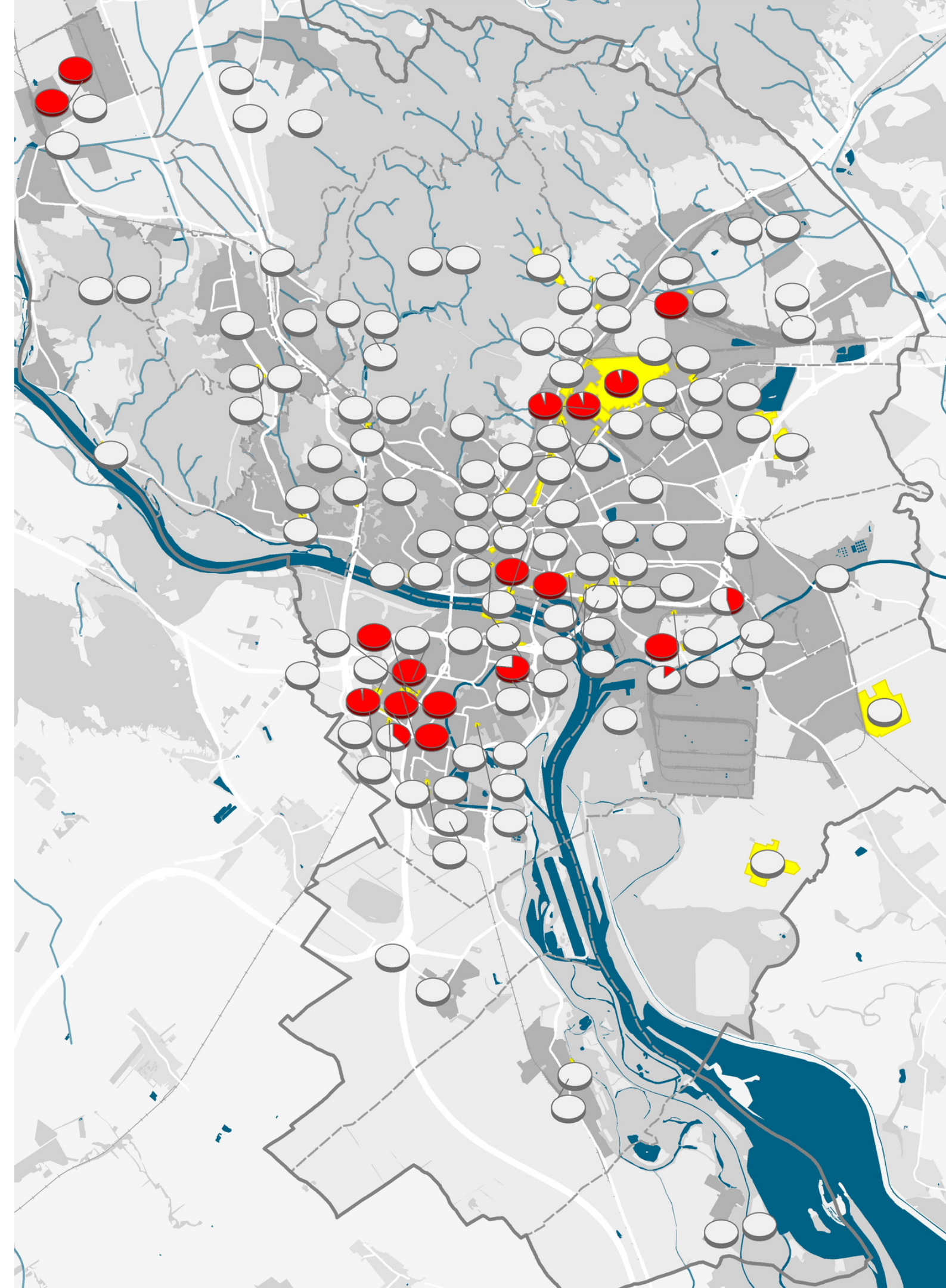
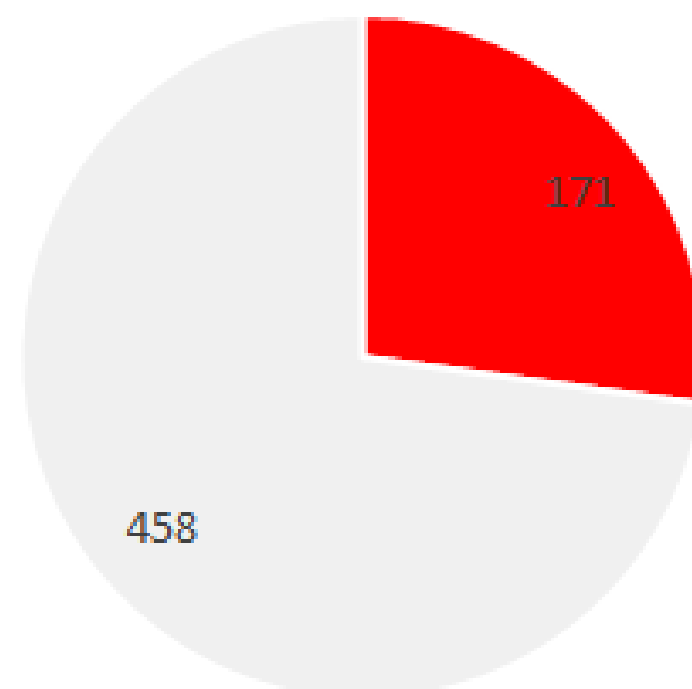
brownfieldy nad 0,5 ha

Územie bez záťaže

Územie so záťažou

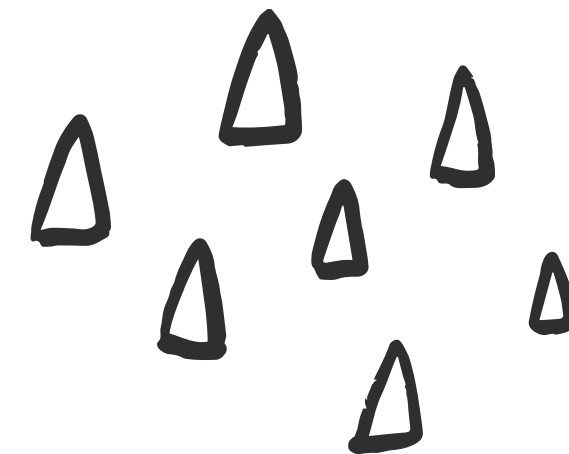
prvé prekvapenie
v Bratislave máme stále
produkčné plochy, bude
sa produkcia bio ovovcia
a zeleniny realizovať na
brownfielde?

_produkcia

Zachovanie produkčnej funkcie pôdy v urbanizovanom prostredí mesta by mohlo byť cestou ako zabezpečiť jednoduché a účelné zásobovanie obyvateľov miest potravinami, ktoré sa javí ako aktuálne aj v časoch pandemickej situácie. Vytváranie a zachovávanie plôch s produkčnou funkciou pôdy ako sú napr:

**komunitné záhrady,
ovocné sady,
malé farmy a pod.**

produkčné plochy

produkčné plochy v urbánnom prostredí

brownfieldy nad 0,5 ha

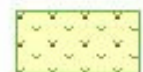
Záhradkárske osady - funkcia 1203

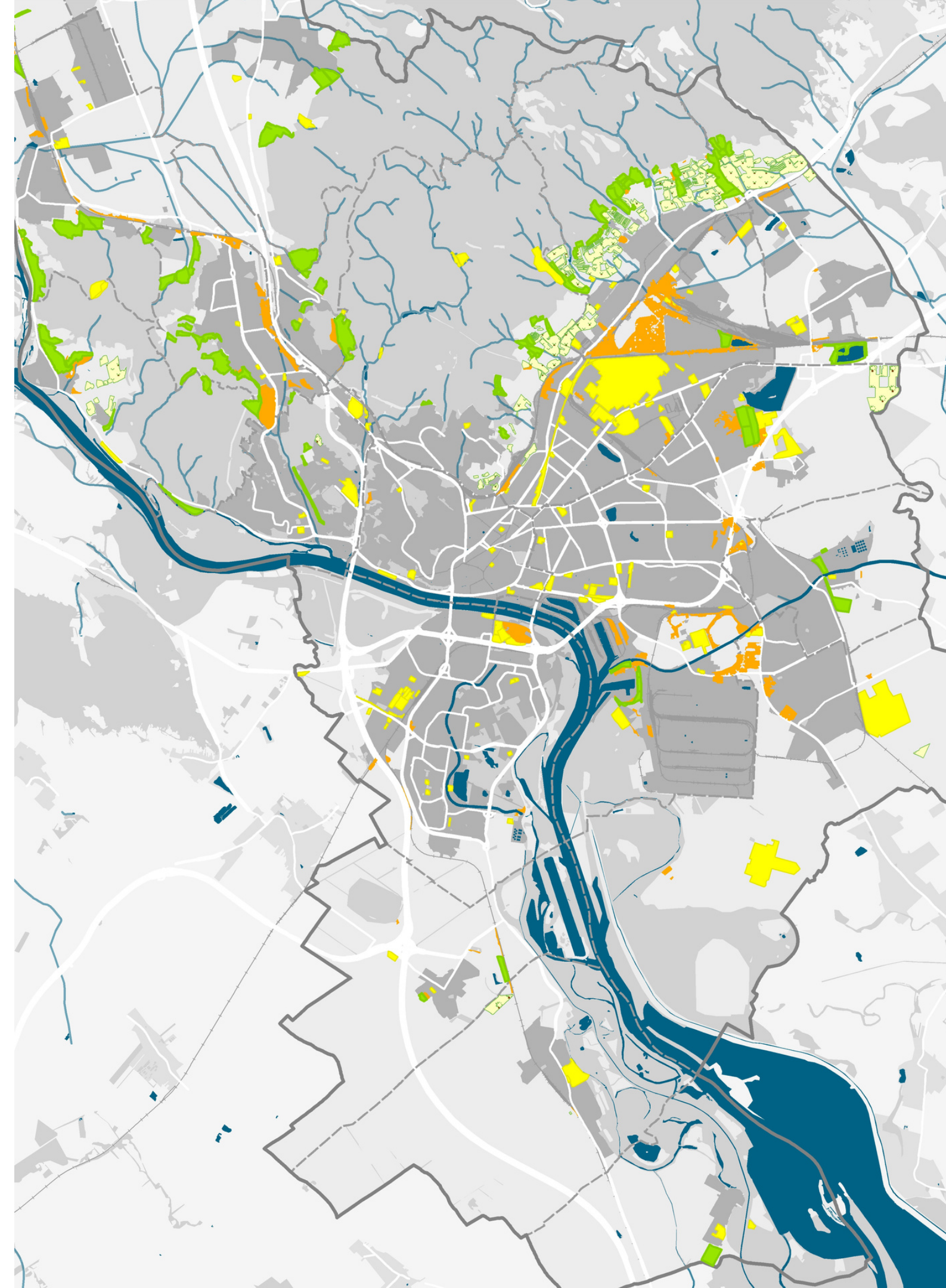
Vegetácia záhradkárskych a chatových lokalít

Sady

Vinice

produkčné plochy

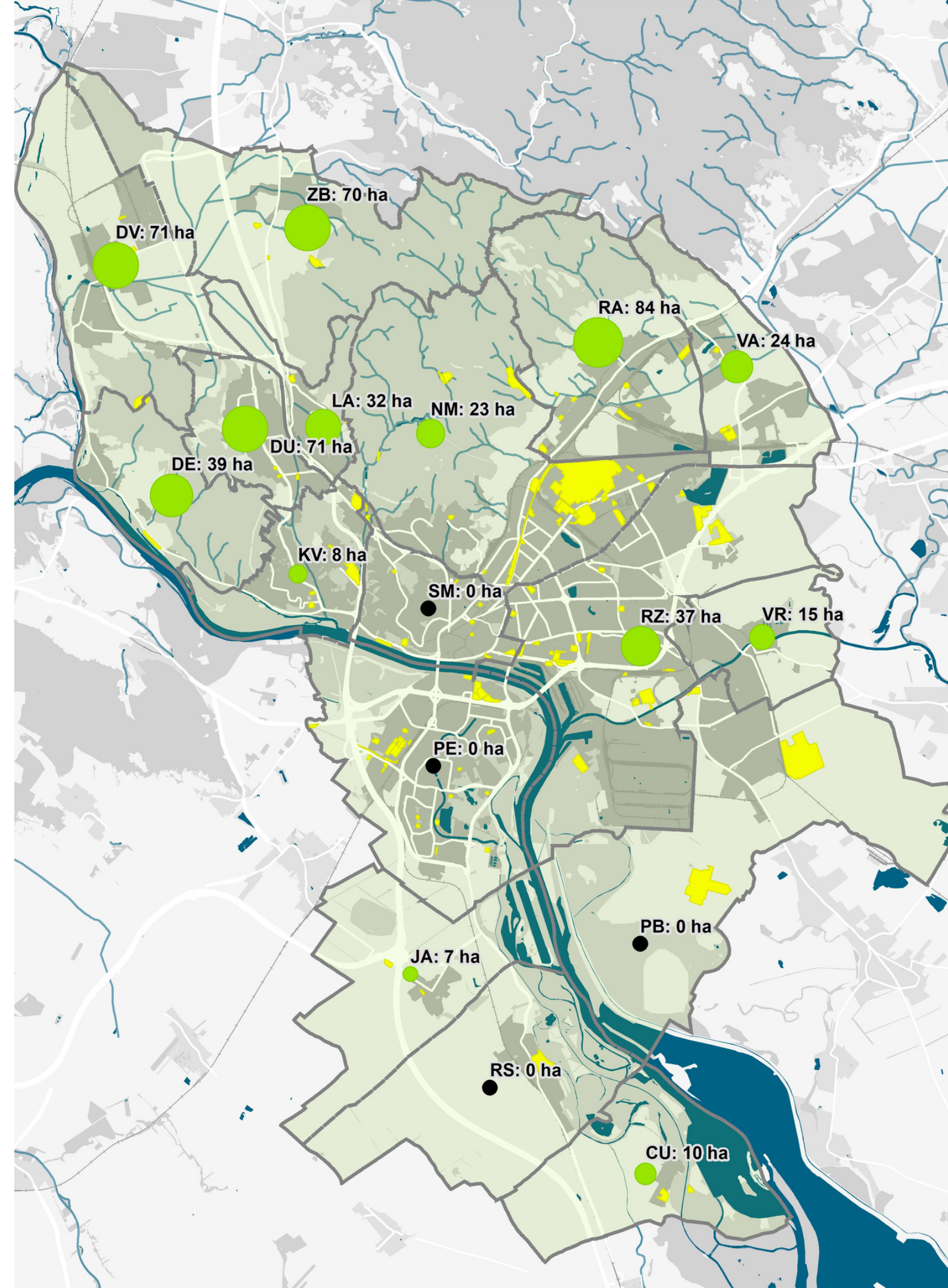
celková výmera záhradkárskych osád v jednotlivých mestských častiach

brownfieldy nad 0,5 ha

Záhradkárske osady - funkcia 1203

zelená infraštruktúra návrh

návrh umiestnenia záhradkárskych osád v brownfieldoch

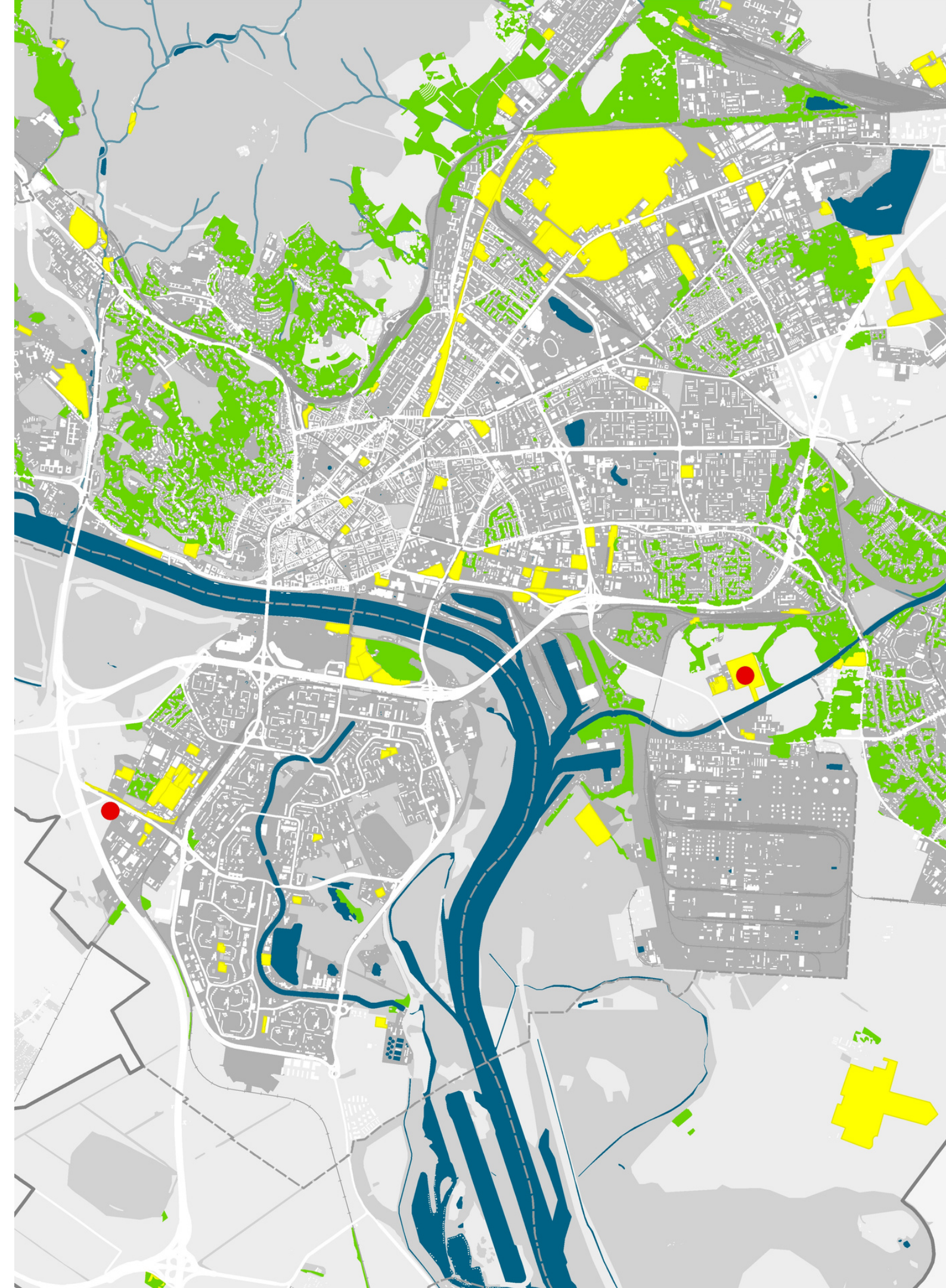
brownfieldy nad 0,5 ha

Produkčná zeleň - stav

Záhradkárska lokalita - návrh

zelená infraštruktúra návrh

návrh umiestnenia parkov na území mesta
v stabilizovanom území a v brownfieldoch

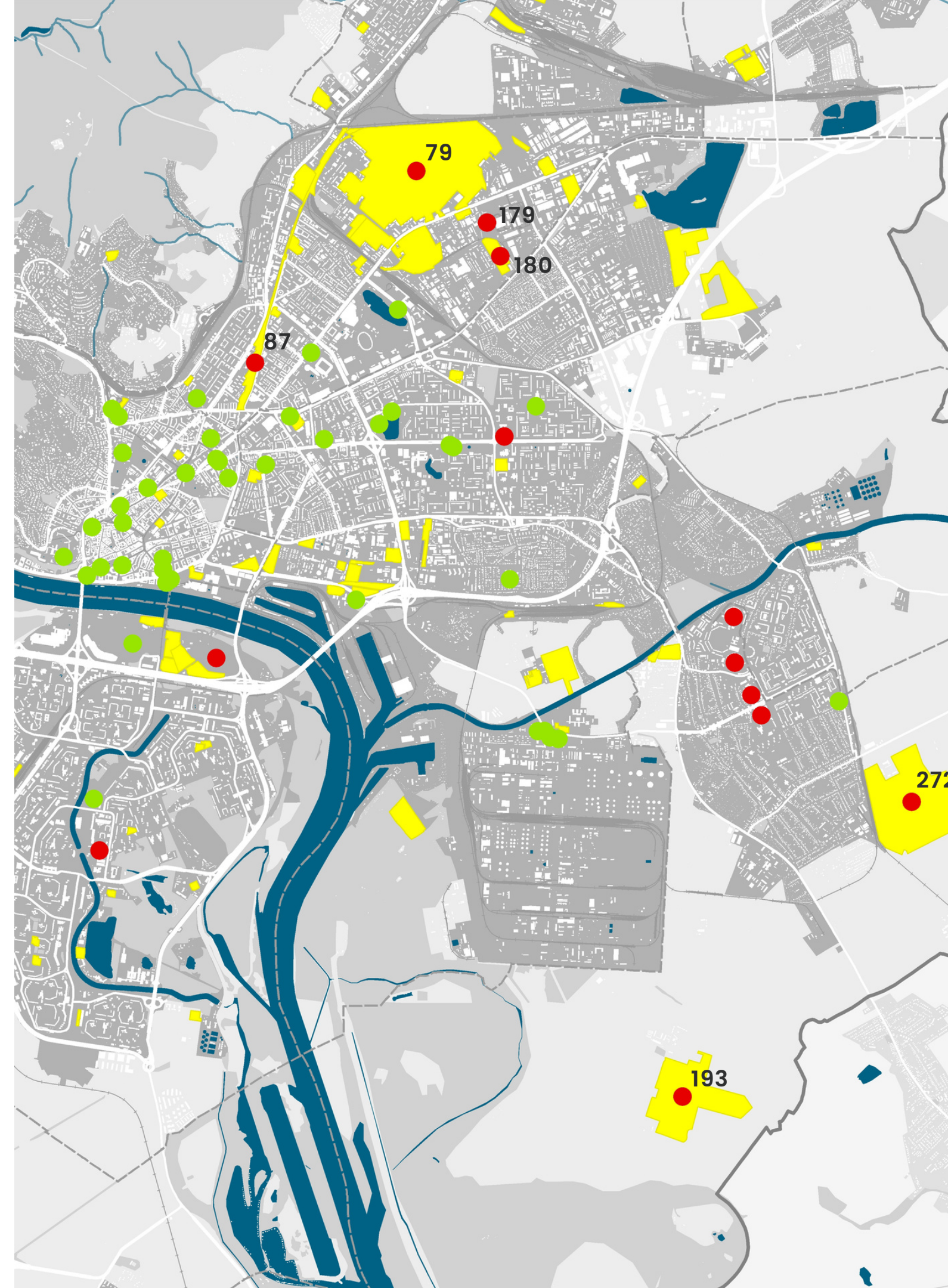
brownfieldy nad 0,5 ha

Parková zeleň - stav

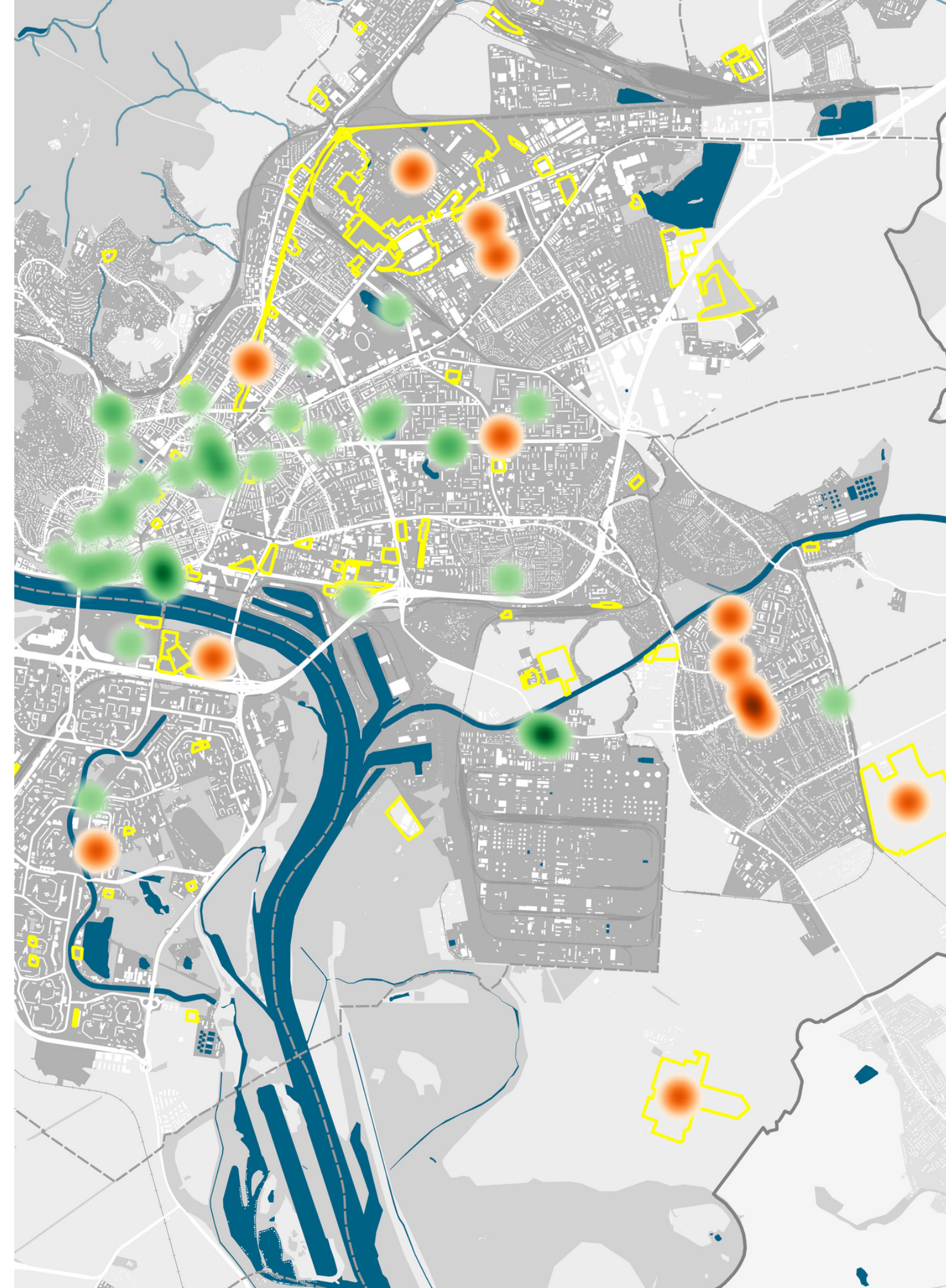
Parky - návrh

zelená infraštruktúra návrh

heatmapa návrh parkov

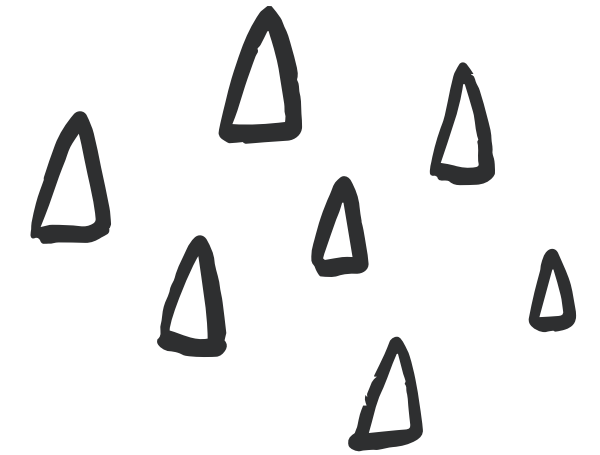

záver

Pôda má svoju primárnu funkciu v poľnohospodárskej produkcii.

Transformácia zastavaného územia a úplná regenerácia funkcií pôdy môže byť však finančne náročná, preto je dôležité v prvom rade predchádzať ďalšiemu zaberaniu pôdy a jej rozdrobovaniu.

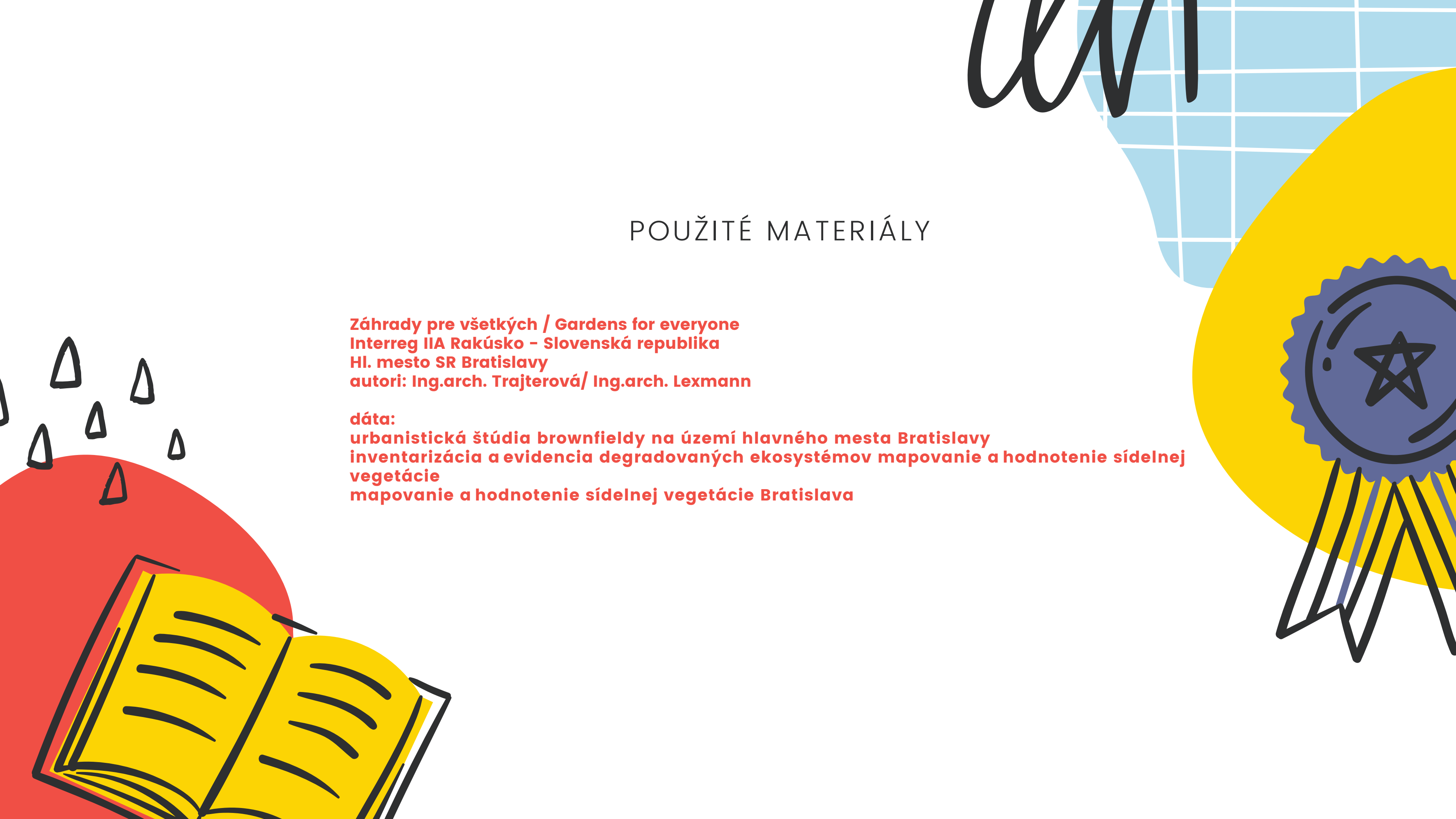
Jedným z dôležitých prístupov pri navrhovaní budúceho využitia by mala byť dekontaminácia stratenej pôdy a obnova jej produkčnej funkcie, ale takisto vytváranie prvkov zelenej infraštruktúry ako sú napr. lokálne parčíky v rámci malých urbanistických obvodov a znižovanie podielu nepriepustných povrchov.

POUŽITÉ MATERIÁLY

Záhrady pre všetkých / Gardens for everyone
Interreg IIA Rakúsko – Slovenská republika
Hl. mesto SR Bratislavy
autori: Ing.arch. Trajterová/ Ing.arch. Lexmann

dáta:
urbanistická štúdia brownfieldy na území hlavného mesta Bratislavy
inventarizácia a evidencia degradovaných ekosystémov mapovanie a hodnotenie sídelnej
vegetácie
mapovanie a hodnotenie sídelnej vegetácie Bratislava

d'akujeme za pozornosť

MIB
sekcia územného plánovania

Ing. arch. Magda Ďurdíková
Ing. Adam Juhás